

— Greșeală, greșeală, bolborosi Lujin și trecu mai departe, iar pe urmă se uită înapoi și se opri: era singur. Dar unde-o fi ea? spuse el tare, învîrtindu-se în loc și uitîndu-se în jur.

Coridorul, o fereastră spre grădină, pe perete un aparat cu ferestruici pătrate pentru numere. Undeva se auzi o sonerie. În una dintre ferestruici apărură strîmb un număr. Îl cuprinse o stare de neliniște și de confuzie, de parcă s-ar fi rătăcit într-un vis urît, și o luă repede înapoi, repetînd cu jumătate de glas: „Ciudate glume, ciudate glume“. Ieși pe neașteptate în grădină, unde pe o bancă stăteau doi oameni și se uitau curioși la el. Deodată de sus se auzi un rîs și atunci își ridică privirea. Ea stătea în balconușul camerei ei și rîdea, sprijinindu-și coatele de balustradă, cu palmele apăsate pe obraji și dînd din cap cu un aer șiret-dojenitor. Se uita la fața lui mare, la pălăria pe-o ureche și aștepta să vadă ce o să facă.

— N-am izbutit să mă țin după dumneavoastră! strigă ea, îndreptîndu-se și desfăcîndu-și brațele într-un gest explicativ.

Lujin lăsă capul în jos și intră în casă. Presupunea că o să-i bată la ușă și se gîndi să nu-i dea drumul, să-i spună că era deranj în cameră. Dar n-a fost așa.

Cînd ea coborî la cină, el nu era în salonul în care se servea masa. „S-a simțit jignit“, hotărî ea și se duse să se culce mai devreme decît de obicei. De dimineață ieși să se plimbe și se uită dacă o aștepta în grădină, pe bancă, cu ziarul, ca de obicei. Nu era nici în grădină, nici în galerie, iar ea se duse la plimbare singură. Cum el nu apărură nici la dejun, iar la măsuta lui se instalase o pereche în vîrstă, care

pusese de mult ochii pe măsuța aceea, ea întrebă la recepție dacă nu cumva domnul Lujin e bolnav.

— Domnul Lujin a plecat azi-dimineață la Berlin, răspunse domnișoara.

O oră mai târziu bagajul i se întorcea la hotel. Portarul și valeul, conștiincioși și impasibili, duseră înapoi valizele pe care le scosese de dimineață. Lujin se întoarse de la gară pe jos – un domn corpulent, posomorît, doborît de căldură, cu pantofii albiți de praf. Se odihnea pe fiecare bancă; de vreo două ori culese câte o mură, strîmbîndu-se de acreala ei. Mergînd pe șosea, observă deodată că un băiețuș blond cu o sticlă goală în mînă se ținea cu pași mărunți după el și că, rămînînd special în urma lui, îl privea țintă, cu insuportabila atenție a copiilor. Lujin se opri. Băiatul se opri și el. Lujin se mișcă din loc, băiatul se mișcă și el. Atunci se supără și, întorcîndu-se, îl amenință cu bastonul. Băiatul încremeni, rînjind cu mirare și bucurie.

— Te..., spuse Lujin cu o voce groasă și o luă spre el, ridicînd bastonul.

Băiatul făcu un salt pe loc și se depărtă. Lujin, bombănind și pufnind, își continuă drumul. Deodată o pietricică lansată cu multă pricepere îl nimeri în omoplatul stîng. El scoase un „ah“ și se întoarse. Nimeni – drumul pustiu, pădurea, iarba-neagră. „Îl omor“, spuse el cu voce tare pe nemțește și o porni mai repede, străduindu-se să umble în zigzag, cum fac (citise el undeva) oamenii care se tem de o împușcătură în spate, și repetîndu-și cu voce tare amenințarea neputincioasă. Respira greu, nu mai avea putere, doar că nu plîngea cînd, în sfîrșit, ajunse la hotel.

— M-am răzgîndit, spuse el din mers, adresîndu-se grilajului de la recepție. Rămîn, m-am răzgîndit. Probabil că e la ea în cameră, adăugă el, urcînd scara.

Dădu buzna la ea, bufnind parcă în ușă cu capul, și, văzînd-o ca prin ceață, întinsă pe canapea, într-o rochie roz, spuse repezit „'nă ziua, 'nă ziua“ și începu să se învîrtească prin cameră, presupunînd că totul avea să pară foarte spiritual, nostim chiar, și totodată sufocîndu-se de emoție.

— Așadar, în continuarea celor spuse mai sus, trebuie să vă anunț că veți fi soția mea, vă implor să fiți de acord, mi-a fost absolut imposibil să plec, acum totul o să fie altfel și minunat.

Și în acest moment, așezîndu-se pe un scaun lîngă calorifer, izbucni în plîns, acoperindu-și fața cu mîinile; apoi, căznindu-se să-și răsfire degetele de la o mîină în așa fel încît să-i acopere fața, începu să-și caute cu cealaltă mîină batista și, printre degete, în dîrele de lumină pe care lacrimile le făceau să tremure, văzu rochia roz dublîndu-se, acoperind totul și înaintînd cu zgomot spre el.

— Ei gata, gata, repetă ea cu un glas liniștitor, un bărbat în toată firea să plîngă...

El o apucă de cot, sărutînd ceva rece și tare (cesulețul de la mîină). Ea îi scoase pălăria de pai și îl mîngîie pe frunte – și repede se trase înapoi, ferindu-se de mișcările lui stîngace, acaparatoare. Lujin începu să trîmbițeze în batistă o dată și încă o dată, sonor și consistent; după aceea își șterse ochii, obrazii, gura și oftă ușurat, rezemîndu-se în coate pe calorifer și uitîndu-se drept înainte cu niște ochi senini și umezi. Și atunci pentru ea deveni limpede că pe omul

ăsta, îți place sau nu, e imposibil să-l mai dai la o parte din viață, că se instalase acolo temeinic, de neclintit și, după toate aparențele, pentru multă vreme. În același timp, se gîndi și cum să-l prezinte pe acest om tatălui, mamei, cum va arăta el la ei în salon – un om de alte dimensiuni, de o formă și de o culoare deosebite, cu nimeni și cu nimic compatibil.

Încă de la început l-a probat în fel și chip cu rudele, cu anturajul lor, chiar cu ambianța apartamentului – și l-a imaginat pe Lujin intrînd, stînd de vorbă cu mama ei, mîncînd *kulebiaka*¹ de casă, reflec-tîndu-se în splendidul samovar cumpărat din străi-nătate – și vizitele acestea imaginare se terminau cu o teribilă catastrofă: Lujin, cu o mișcare greoaie a umărului, dărîma casa ca pe o bucată de decor prost fixată, împrăștiind un oftat de praf. De fapt, era un apartament scump, confortabil, la mezaninul unei imense case berlineze. Făcînd din nou avere, părinții ei se hotărîseră să trăiască într-un stil pur rusesc, încadrat într-o notă cumva slavă, cu ilustrate reprezentînd fete de boier mîhnite, cu casete lăcuite pe care erau gravate în culori o troică sau o pasăre măiastră și cu revista aceea defunctă, splendid editată, în care erau fotografiile acelea atît de frumoase cu vechi porțelanuri și conace. Tatăl le spunea prietenilor că îi făcea o deosebită plăcere ca, după întîlniri și discuții de afaceri cu persoane de origine îndoiel-nică, să se cufunde într-o ambianță cu adevărat rusească, să mănînce o mîncare cu adevărat rusească. O vreme avuseseră o ordonanță adevărată, un soldat

1. Pateu cu carne, pește, varză etc.

luat dintr-o baracă rusească de lângă Berlin, dar, cum din te miri ce devenea de o grosolanie ieșită din comun, fusese înlocuit cu o poloneză nemțoaică. Mama, o doamnă impunătoare, cu brațe pline, muiere înfiptă sau cazac, cum își mai spunea ea însăși (amprenta unor vagi și distorsionate reminiscențe din *Război și pace*), juca de minune rolul gazdei rusoaice, avea aplecare spre teozofie și blama radioul ca pe o născocire evreiască. Era foarte bună și foarte lipsită de tact, iubea sincer Rusia aceea artificială, zmîngălită, pe care o aranjase în jurul său, dar uneori o încerca un urît de nesuportat, fără să știe nici ea prea bine ce-i lipsește, că doar – spunea ea – Rusia ei și-o luase cu sine. Fiica însă era total indiferentă față de apartamentul acela de prost gust, atît de neasemănător cu tihnită lor casă din Petersburg, unde mobila, lucrurile își aveau sufletul lor, unde chivotul icoanei păstra strălucirea de neuitat a granatelor și misterioase flori de portocal, unde pe mătasea de pe spătarul fotoliului era brodată o pisică grasă, inteligentă, unde erau mii de nimicuri, mirosuri, nuanțe, care toate la un loc formau ceva fermecător, sfișietor și de neînlocuit.

Tinerii care veneau la ei în vizită o socoteau o domnișoară foarte drăguță, dar cam plicticoasă, iar mama spunea (cu o voce joasă și cu un zîmbet ironic în colțul gurii) că în casa lor ea era reprezentanta intelighenției și decadentismului – poate pentru că știa pe dinafară versuri de Balmont¹, găsite în *Citi-tor-recitator*, sau poate din vreo altă pricină, nu se știe.

1. Konstantin Balmont (1867-1942), poet decadent rus.

Tatălui îi plăcea firea ei independentă, calmul și felul aparte de a-și coborî ochii atunci când zîmbea. Dar cea mai tulburătoare însușire a ei nu o descoperise încă nimeni – misterioasa putință a sufletului ei de a percepe în viață numai ceea ce o atrăsese și o chinuse cîndva, în copilărie, în acea vreme cînd flerul sufletului nu dă greș; de a descoperi ce e amuzant și mișcător; de a simți tot timpul o milă duioasă, de nesuportat, pentru orice ființă care trăiește neajutorată și nefericită, de a simți la o mie de verste depărtare cum în vreo Sicilie e lovit cu brutalitate un măgăruș cu picioare subțiri și burtă scămoșată. Cînd însă chiar întîlnea vreo ființă obidită, avea senzația unei eclipse, ca în legende, cînd se lasă o noapte inexplicabilă, zboară cenușă și pe pereți apare sînge, i se părea că, dacă acum – dar chiar acum – nu dă ajutor, nu pune capăt chinului străin a cărui existență într-o lume atît de predispusă la fericire nu poate fi explicată nicicum, ea însăși se va sufoca, va muri, o va lăsa inima. De aceea trăia într-o permanentă stare de neliniște ascunsă, presimțind întruna o nouă pasiune sau o nouă milă, și se spunea despre ea că adoră cîinii și că e gata oricînd să dea bani cu împrumut – auzind asemenea fleacuri se simțea ca în copilărie, la jocul acela în care tu ieși din cameră și ceilalți născocesc tot felul de păreri despre tine. Și printre cei care jucau, printre cei la care se întorcea după ce stătea în camera de alături (unde rămîi așteptînd să te cheme și fredonezi cîntecul ceva, ca nu cumva să tragi cu urechea, sau deschizi o carte la întîmplare și din ea, ca un arc eliberat, sare o bucățică de roman, un sfîrșit de discuție ininteligibilă), printre